

Dansk-historieforløbet og dansk-historieopgaven i 1.g

Dette dokument omhandler dansk-historieforløbet og dansk-historieopgaven (DHO) som det er beskrevet i læreplanerne for dansk A og historie A på STX.

Vejledningen præciserer, kommenterer, uddyber og giver anbefalinger vedrørende udvalgte dele af læreplanens tekst, men indfører ikke nye bindende krav.

Oktober 2019

Dette er 2. version af dokumentet. Der er foretaget enkelte justeringer af eksempler på opgave- og problemformuleringer i overensstemmelse med læreplanen for SRP.

Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Sune Weile, fagkonsulent

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Hvad siger bekendtgørelsen?	2
Overordnede rammer	3
Det faglige indhold	3
<i>Historisk emne og overblik</i>	3
<i>Elevernes udtryksfærdigheder</i>	4
<i>Faglig formidling</i>	5
<i>Danskfagets identitet og metode</i>	5
<i>DHO som undersøgelsesproces</i>	6
Planlægning af DHO	7
<i>a) Problemformulering som undersøgelse</i>	7
<i>b) Den færdige opgaveformulering</i>	8
<i>Mundtlig årsprøve</i>	9
<i>Bilag 1: Eksempler på emner</i>	10
<i>Bilag 2: Eksempler på problem- og opgaveformuleringer DHO</i>	11
<i>Bilag 3: Eksempel på retteark til DHO</i>	13
<i>Bilag 4: Eksempel på Elevens ark til mundtlig årsprøve i DHO</i>	14
<i>Bilag 5: Eksempel på feedback og feedforward ark til DHO</i>	16

Indledning

For langt de fleste elever er DHO første gang, de skal skrive en længere sammenhængende fremstilling. Fra grundskolen er de vant til at arbejde projektorienteret, skrive synopses og gå til mundtlig prøve på baggrund af skriftlige forlæg. Men ikke alle er vant til at skrive længere fremstillinger med krav om henvisninger, argumentation på baggrund af litteratur, at opstille en litteraturliste m.v.

Det er vigtigt, at dansk-historieforløbet og DHO ses i dette perspektiv. Dansk-historieforløbet er en introduktion til den akademiske undersøgelse og skrivning, og DHO er første forsøg på at skrive i denne genre. En genre som eleven skal arbejde videre med i 2.g i SRO og mestre i 3.g i SRP. Dette fokus afspejler sig i både planlægningen af forløbet og i bedømmelseskriterierne for opgaven.

Hvad siger bekendtgørelsen?

Dansk-historieforløbet og den tilknyttede DHO understøtter arbejdet med elevens almene studiekompetencer og udtryksfærdigheder i gymnasiet. I Lov om de gymnasiale uddannelser står, at *Eleverne skal opnå skriftlige kompetencer og almene studiekompetencer, der sætter dem i stand til at honorere de krav til korrekt skriftlig fremstilling, kritisk bearbejdning af viden, selvstændighed og vedholdenhed, der kræves i de videregående uddannelser.* (§29 stk.3)

Dansk-historieforløbet og DHO er således en del af en overordnet progression, der gennem gymnasieforløbet skal gøre eleverne i stand til at opfylde de krav, de senere bliver stillet overfor på de videregående uddannelser. Forløbet i 1.g er første store skridt i denne udvikling, og læreplanen har derfor blandt andet fokus på at introducere eleverne for grundlæggende (akademisk) undersøgelse og opgaveskrivning.

I beskrivelsen af forløbet står der i læreplanen, at dansk-historieforløbet er et fagligt samspil mellem de to fag, der har fokus på *fordybelse i et historisk emne samt elevernes udtryksfærdigheder og relevante metoder i fagene.* Endvidere skal der i forløbet *indgå et grundlæggende overblik over centrale historiske og litteraturhistoriske udviklingslinjer i Danmark.* Om forløbet står der i læreplanen, at danskfaget har særligt fokus på:

- *tekstlæsning i en historisk sammenhæng*
- *faglig formidling*
- *danskfagets identitet og metode.*

Mens historiefaget ifølge deres læreplan har særligt fokus på:

- *elevernes evne til kritisk og reflekteret at finde, udvælge, anvende og vurdere forskelligartet materiale*
- *faglig skrivning herunder anvendelse af citater, henvisninger, figurer, illustrationer m.v.*
- *historiefagets identitet og metode.*

De ovenstående forhold er uddybet i vejledningerne for hhv. historie A og dansk A, og vil derfor ikke blive beskrevet nærmere her. I stedet vil nedenstående fokusere på at give konkrete eksempler på, hvordan det kan udmøntes i praksis på den enkelte skole.

Overordnede rammer

Dansk-historieforløbet er planlagt som et fagligt samarbejde mellem dansk og historie. Forløbet *kan* planlægges, som det er skitseret nedenfor:

Hvad?	Hvornår?	Hvordan og hvorfor?
Introduktion til dansk-historieforløbet og DHO	Marts	Dansk- og historielæreren introducerer forløbets emne og DHO. I præsentationen af DHO er fokus på undersøgelses- og skriveprocessen evt. med udgangspunkt i <i>Pentagonen for den gode opgave</i> jf. vejledningen for Dansk A (stx).
Dansk-historieforløb om historisk emne	Marts/april	I forløbet fordyber eleverne sig i et historisk emne vha. relevante metoder i fagene. Et fokusområde i forløbet er faglig formidling.
Vejledning DHO	April	Eleverne vejledes i undersøgelses- og skriveprocessen bl.a. med fokus på formalia i forbindelse med opgaveskrivning (korrekt anvendelse af noter og henvisninger, opstilling af litteraturliste, osv.) evt. med udgangspunkt i <i>Pentagonen for den gode opgave</i> jf. vejledningen for Dansk A (stx).
Skrivedage og vejledning	Maj	Eleverne har to-tre skrivedage med indlagt vejledning. En del af vejledningen har fokus på den mundtlige evaluering.
Aflevering	Maj	
Mundtlig "årsprøve"	Juni	Eleven præsenterer opgavens vigtigste konklusioner og indgår i dialog om deres undersøgelsesproces og fagenes metoder med lærerne.

Det faglige indhold

Historisk emne og overblik

Omdrejningspunktet i dansk-historieforløbet er det historiske emne, som dansk- og historielæreren bliver enige om. Emnets geografiske og tidsmæssige placering er ikke fastlagt i læreplanen og der er derfor vide rammer for valget heraf (se eksempler i bilag 1). Der kan både være tale om emner, der i danskfaget primært har et litterært perspektiv fx det moderne gennembrud eller eksistentialisme. Men der kan også sagtens arbejdes med emner, der i højere grad har sit fokus i et andet perspektiv fx krigens retorik,

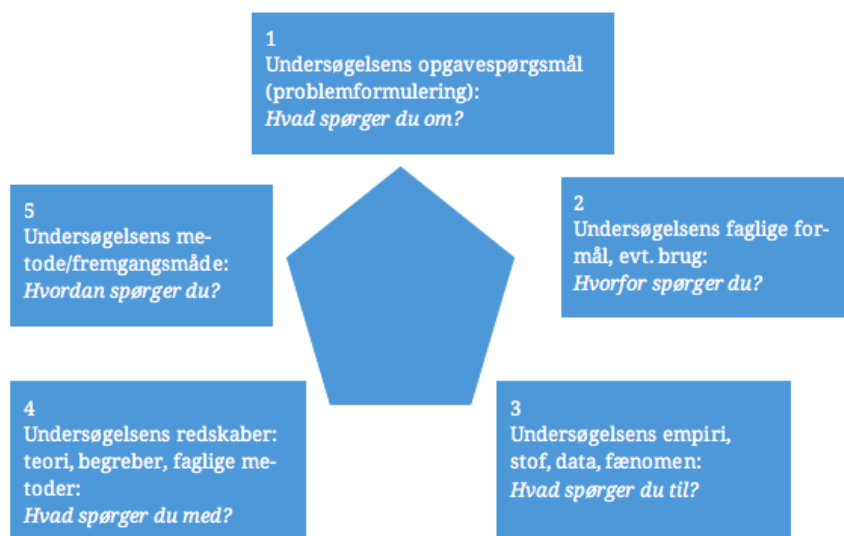
nyhedsmediets gennembrud m.v. Herunder er en række konkrete eksempler på forløb indenfor de tre perspektiver:

Det er vigtigt, at omdrejningspunktet i forløbet bliver det faglige indhold, således at forløbet indbyder til fordybelse i det historiske emne og refleksion over danskfagets identitet og metode. Det vil være oplagt at der i det metodiske arbejde fokuseres på udvalgte analysestrategier, således at eleverne gennem arbejdet med forløbet er forberedte på det mere selvstændige arbejde i forbindelse med opgaven. Det er tillige oplagt at der i arbejdet med fagenes metoder inddrages forskelle og ligheder mellem de to fags analytiske tilgange, således at eleverne opnår indsigt heri.

I forløbet skal der ifølge læreplanen samtidig *indgå et grundlæggende overblik over centrale historiske og litteraturhistoriske udviklingslinjer i Danmark*. Det betyder ikke, at forløbet i dansk skal indeholde en gennemgang af alle litterære perioder. Men hvis der arbejdes med fx det moderne gennembrud er det relevant, at eleverne kan placere denne periode i forhold til de perioder, der kom umiddelbart før og efter. Samtidig er det oplagt i et forløb om propaganda i 30'erne at komme ind på, hvordan det kulturelle landskab, herunder det litterære, så ud i perioden før, under og efter. Det giver eleverne en bedre forståelse for de kulturelle sammenhænge og forskelligheder, som er med til at afgøre, hvordan periodebetegnelser opstår.

Elevernes udtryksfærdigheder

Forløbet skal ifølge læreplanen blandt andet fokusere på udviklingen af elevernes udtryksfærdigheder. Arbejdet med elevernes skriftlige udtryksfærdigheder er særligt i fokus i arbejdet med opgaveskrivningen. Her er det vigtigt, at eleverne bliver bevidste om, at det er nødvendigt at strukturere en undersøgelses- og skriveproces. Og at det ikke kun gælder danskfaget, men alle fag. Det er en fordel at præsentere eleverne for en model, som de kan bruge i deres videre arbejde, også i andre fag. Det kan fx være *Pentagonen for den gode opgave* eller en lignende model:

Rienecker m.fl.: Den gode opgave, Samfundslitteratur 2005, 3. udg. s.29.

Elevernes mundtlige udtryksfærdigheder er særligt i fokus i den mundtlige præsentation af opgaven til en eventuel årsprøve. Det er vigtigt, at eleverne allerede inden afleveringen af DHO gør sig overvejelser om, hvordan opgavens konklusioner, materialevalg m.v. kan præsenteres til den mundtlige evaluering. Her kan ovenstående model igen vise sig nyttig, da eleverne allerede i vejledningsfasen gør sig en del overvejelser om en række relevante fokusområder i den mundtlige evaluering. Det er oplagt at lade eleverne holde mindre mundtlige præsentationer af deres opgavekonklusioner m.v. som en del af undervisningen gerne overfor deres klassekammerater i grupper, således at de tidligt får feedback på dele af deres opgave.

Faglig formidling

Arbejdet med den faglige formidling er tæt knyttet til arbejdet med elevernes udtryksfærdigheder. Men det er en vigtig pointe, at faglig formidling ikke kun handler om at kunne udtrykke sig korrekt og forståeligt, men også at kunne gøre sig overvejelser om modtager, kontekst m.v. Faglig formidling er centralt i alle fag i gymnasiet, og danskfaget giver således eleverne grundlæggende værktøjer til at kunne arbejde med faglig formidling i alle fag. Det kan være relevant allerede inden dansk-historieforløbet at lade eleverne arbejde med faglig formidling i samarbejde med andre fag, således at eleverne får oplevelsen af, at den faglige formidling ikke er særligt bundet til et danskfagligt indhold, men er relevant i mange forskellige sammenhænge. Det kan være en øvelse i at formidle et komplekst matematisk bevis, et samfundsfagligt emne eller noget helt tredje. Igen er det vigtigt, at eleverne får konkrete værktøjer til at kunne arbejde med den faglige formidling fx det retoriske pentagram eller lignende. I selve dansk-historieforløbet kan arbejdet med faglig formidling både foregå mundtligt, skriftligt og multimodalt. Hvilke genrer egner sig bedst til faglig formidling, og hvilken betydning har det hvem modtageren er? Det er spørgsmål, som det vil være relevant at arbejde med i mange forskellige sammenhænge i samarbejdet mellem dansk og historie. Et helt konkret sted hvor eleverne kan arbejde med den faglige formidling i deres DHO er i redegørelsen for fx en periode eller en begivenhed. Her kan dansk- og historielæreren samarbejde om faglig formidling med fokus på bl.a. objektivitet, relevans m.v. Det samme gælder i forberedelsen af det mundtlige oplæg, hvor øvelsen i at kunne præsentere en længere opgaves vigtigste konklusioner kort og præcist er en kompetence, som eleverne får brug for i mange sammenhænge.

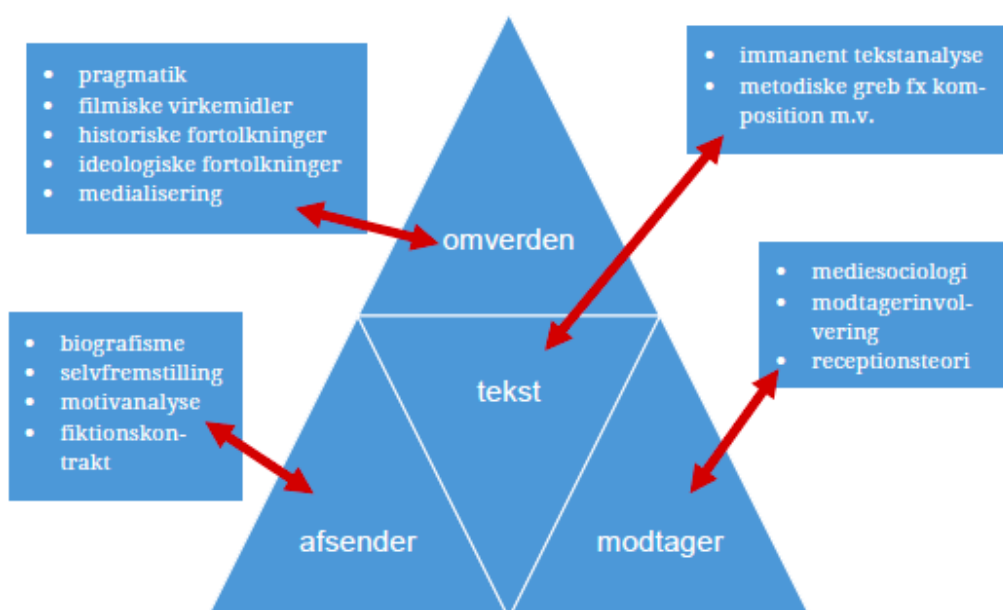
Som en del af arbejdet med den faglige formidling kan eleverne præsenteres for en række forskellige typer af fremstillingsstof og prøve at vurdere det eller finde materialets vinkel på emnet. Eleverne kan fx læse uddrag fra to forskellige litteraturhistorier og sammenligne deres fokus eller troværdighed. Eller de kan sammenligne forskellige fags måder at formidle faglige pointer på ved at sammenligne fx en matematikbog med en danskbog. Det kan styrke elevernes bevidsthed om materialevalg, og blandt andet styrke deres evne til at finde relevant materiale til deres egne større opgaver (DHO, SRO og SRP) senere.

Danskfagets identitet og metode

Dansk-historieforløbet skal introducere eleverne for relevante metoder i dansk og historie. Viden om og refleksion over metoder i danskfaget vil grundlæggende kunne forstås som elevens viden om og overvejelser over, hvorvidt en tekst eller problemstilling bedst undersøges med et litterært, et sprogligt eller et mediemæssigt perspektiv. Hvert perspektiv

har tilhørende metoder baseret på videnskabsfagets teoridannelser og traditioner, som undervisningsfaget ofte skærer til og blander i den daglige undervisning. I dansk-historieforløbet vil metodeovervejelserne også indeholde et fokus på ligheder og forskelle mellem de to fag fx med fokus på analytiske tilgange dvs. kildekritisk analyse overfor analyse og fortolkning. Det kan give eleverne en forståelse for de ligheder, der ligger i fagenes fællesskab som (primært) humanistiske fag, og samtidig give dem indblik i de forskelle, der ligger i fagenes analytiske tilgange.

Til at understøtte metodeovervejelser i danskfaget er det oplagt at præsentere eleverne for Metodetrekanten, som er præsenteret i vejledningen for dansk A (STX/Hf). Den præsenterer danskfagets metoder som mere overordnede tilgange, der kan anvendes i både det litterære, det sproglige og det mediemæssige perspektiv, som visualiseret herunder:

DHO som undersøgelsesproces

Dansk-historieopgaven er som nævnt tidligere elevernes første møde med en større opgave i gymnasiet. Det er vigtigt ikke at undervurdere de erfaringer eleverne har med fra grundskolen, hvor de ofte har arbejdet både projektorienteret og skrevet en række større opgaver. Et godt sted at starte er således at spørge ind til elevernes hidtidige erfaringer med at undersøge faglige emner, problemformulere og skrive større opgaver eller arbejde med større projekter. Både i forhold til deres succesoplevelser: hvorfor gik det godt? Og deres mindre gode erfaringer: hvorfor gik det galt? Det kan være et godt udgangspunkt, når eleverne skal introduceres for planlægningen af en arbejdsproces, når større opgaver skal udarbejdes. Bevidstgørelsen om arbejdsprocessens vigtighed styrker samtidig de refleksioner, som eleverne skal være i stand til at foretage i forbindelse med den mundtlige evaluering. Formålet med dette fokus er, at eleverne skal bruge deres refleksioner og lærerens fremadrettede feedback til at forbedre deres arbejdsproces næste gang de skal udarbejde en større opgave fx deres SRO. Det er således oplagt, at læreren allerede undervejs i processen får eleverne til at nedskrive korte refleksioner om deres arbejde. Det

kan fx være i form af en dagbog eller lignende, hvor de noterer, hvilke mål de havde sat for dagen og hvor langt de nåede.

Planlægning af DHO

Der er forskellige måder at planlægge arbejdet med dansk-historieopgaven på. Herunder præsenteres to forskellige modeller, som har hver deres fordele og ulemper. Det er op til den enkelte skole at vurdere, hvordan arbejdet omkring dansk-historieopgaven planlægges, så længe det er inden for læreplanens rammer. Det er dog vigtigt, at beslutningerne træffes med udgangspunkt i vigtige faglige og didaktiske overvejelser i de relevante faggrupper. Det er vigtigt at være opmærksom på, at nedenstående problem- og opgaveformuleringer skal ses som foreløbige stadier til det endelige arbejde med SRP i 3.g. I læreplanen for SRP findes de krav, der er for opgaveformuleringen til SRP:

Problemformuleringen skal i kort form:

- *afgrænse den faglige problemstilling for projektet ved at angive, hvad der skal undersøges og analyseres*
- *angive hvilke materialer, som eleven forventer at inddrage i undersøgelsen og analysen*
- *angive hvilke faglige metoder, som eleven forventer at inddrage i undersøgelsen og analysen.*

Opgaveformuleringen skal:

- *gøre det muligt for eleven at opfylde de faglige mål for studieretningsprojektet*
- *give mulighed for faglig fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over undervisningen i mindst ét af projektets fag*
- *skal inddrage nogle aspekter eller være ledsaget af bilag, der ikke er blevet drøftet med eleven under vejledningen og ikke indgår i elevens problemformulering*
- *være konkret og afgrænset*
- *indebære, at de(t) indgående fag anvendes på et passende niveau*
- *være udformet således, at eleven har mulighed for at besvare opgaveformuleringen fyldestgørende inden for de tidsmæssige rammer for studieretningsprojektet.*

a) Problemformulering som undersøgelse

Det er oplagt at lade eleverne udarbejde en problemformulering under lærerens grundige vejledning. Det styrker både elevernes oplevelse af at arbejde med et område, som de finder interesse i, og deres evne til at kunne fokusere på en del af et mere overordnet emne.

I arbejdet med problemformuleringen er det vigtigt, at eleverne på baggrund af forløbet får opstillet et overordnet spørgsmål, som de ønsker at besvare. Den efterfølgende opgaveformulering, som udarbejdes i et samarbejde mellem lærer og elev, uddyber de(t) overordnede spørgsmål, og hjælper eleven med at holde fokus i selve opgaven. Det kunne fx være følgende:

Eksempel 1

Elevens undersøgelsesspørgsmål

Overspørgsmål

Hvordan italesatte rødstrømperne kvindeundertrykkelsen forskelligt fra 60'erne til 70'erne?

Underspørgsmål

- Hvilke tanker gjorde rødstrømperne sig omkring deres rolle derhjemme og på arbejdsmarkedet?
- Hvordan var basisgruppernes selvopfattelse?
- Hvordan var rødstrømpernes syn på ligestilling?

Problemformulering

Hvordan italesatte rødstrømperne kvindeundertrykkelsen forskelligt fra 60'erne til 70'erne?

Jeg vil redegøre for, hvilke forventninger samfundet tidligere stillede til kvinders seksualitet, og hvilken belysning der i tidsperioden kom på de seksuelle tabuforestillinger. Jeg vil undersøge, hvad bogen »Kvinde, kend din krop« udtrykker om kvindens seksualitet og samfundets opfattelse af denne. Slutteligt vil jeg diskutere, om oplysningen og de forskellige samtaler resulterede i at hjælpe kvinder til at opdage og respektere deres egen seksualitet.

b) Den færdige opgaveformulering

Den anden mulighed er, at lærerne udarbejder en række opgaveformuleringer, som eleverne vælger imellem. Det er vigtigt at være opmærksom på, at denne løsning ikke nødvendigvis understøtter elevernes mulighed for at fordybe sig i et område af emnet, som den enkelte elev finder interessant og relevant. Samtidig kommer eleverne til at mangle den progression, som er vigtig i at prøve det undersøgende arbejde, som ligger i at opstille og besvare en problemformulering, som er kravet til SRO 2.g og SRP i 3.g.

Eksempel 1

Opgaveformulering

Hvilken betydning fik diskurserne som George Bush anvender i sin tale til nationen efter terrorangrebet 11. september 2001 for den amerikanske udenrigspolitik?

Redegør kort for den amerikanske udenrigspolitik fra 1945 til 2001 med fokus på de vigtigste doktriner. Foretag en retorisk analyse og fortolkning med fokus på argumentation og diskurs af *Tale til nationen* af George Bush. Vurder på baggrund af en kildekritisk analyse, hvilken betydning talen fik for den amerikanske udenrigspolitik. Inddrag din retoriske analyse og fortolkning i vurderingen.

Eksempel 2

Opgaveformulering

Hvilken betydning har konspirationsteorier for vores opfattelse af historiske begivenheder i dag, og hvorfor opstår de i vores moderne samfund i dag?

Redegør kort for begrebet *konspirationsteori*. Foretag en analyse og fortolkning af dokumentaren *Den sunde skepsis* (2011) med fokus på de filmiske virkemidler og fremstillingen af dokumentarens emne. Diskuter på baggrund af en kildekritisk analyse af dokumentaren, hvilken betydning konspirationsteorier har for vores historiebevidsthed, og hvorfor de opstår i vores moderne samfund i dag. Inddrag din analyse og fortolkning af dokumentaren i din diskussion.

Mundtlig årsprøve

Som en del af dansk-historieopgaven indgår en mundtlig evaluering af den enkelte elevs opgave. Det anbefales, at evalueringen afvikles som en egentlig mundtlig prøve evt. årsprøve, hvor begge vejledere er til stede, således at eleverne allerede i 1.g oplever at skulle indgå i dialog om et større selvstændigt skriftligt produkt, som de skal i forbindelse med deres SRO og SRP.

Den enkelte elev skal til den mundtlige evaluering præsentere opgavekonklusionen samt overvejelser om valg af materiale, arbejdsproces og metodiske forskelle og ligheder mellem fagene. Eleven skal præsentere overvejelser om, hvorfor de i deres undersøgelse har valgt én tekst frem for en anden eller hvorfor en bestemt tekst er inddraget i en perspektivering. I overvejelser om arbejdsprocessen kan eleven fx komme ind på, hvordan eleven fik indkredset sin problemformulering, hvordan vejledningen har hjulpet eleven videre i processen eller hvordan der er arbejdet med fx at indsamle, analysere og sammenligne relevant litteratur. Overvejelser om de enkelte fags metodiske forskelle og ligheder omhandler fagenes muligheder for at besvare den overordnede problemformulering, som eleven har arbejdet med.

Vejlederne har på forhånd læst opgaven og forberedt enkelte spørgsmål til dele af opgaven, som de ønsker at få uddybet. Derfor kan eleverne med fordel inden fremlæggelsen have trænet det mundtlige produkt fx ved at eleverne sammen i grupper fremlægger deres væsentlige pointer for hinanden og på den måde er forberedt på at indgå i dialog om deres opgave med læreren.

Efter den mundtlige fremlæggelse giver vejlederne en samlet fremadrettet evaluering, som den enkelte elev kan bruge i sit videre arbejde frem mod SRO og SRP. Evalueringen fokuserer på den samlede præstation dvs. både DHO og den mundtlige fremlæggelse, herunder elevens arbejdsproces, den faglige argumentation, problemformulering, det valgte materiale, konklusion og krav til formalia.

Bilag 1: Eksempler på emner

	Litterært perspektiv i dansk	Sprogligt perspektiv i dansk	Mediemæssigt perspektiv i dansk
Synkron behandling i historie	Danmark i 1800-tallet: Det moderne gennembrud & industrialisering	1930'erne: Masser & propaganda	Vietnamkrigen på film: Krigsfilm, den kolde krig & historiebrug
	Storbyen: Urbanisering & fremmedgørelse	Racehygiejne i Danmark: Diskurser i samfundet	Besættelsestid på film: Krigsfilm, anden verdenskrig & historiebrug
	Danmark i 1800-tallet: Nationalromantik & nationale identiteter	Nye blik på Grønland: Postkolonialisme i litteratur & historie	Den 11. september: Konspirationsteorier, fremstillinger & den medieskabte virkelighed
	Danmark i 1960'erne: Velfærdsstat & modernisme	Danmark i 1800-tallet: Folkeviser & folkeliv	Holbergs komedier & oplysningstiden
Diakron behandling i historie	Individ & samfund i Danmarks historie og kunst	Magtens sprog: Den politiske tale & historisk diskursanalyse	Fortiden på film: Historiske film & historiebrug
	Familieliv: familieformer & socialisering	Revisionisme: Omskrivning af fortiden & diskursanalyse	Konspirationsteorier: Alternative narrativer og deres funktion
	Danmarks historie i litteraturen: Fra Ingemann til Buk-Swienty	Fra runer til sms: Skriftsprogenes udvikling & historisk diskursanalyse	Fra partipresse til omnibusavis

Bilag 2: Eksempler på problem- og opgaveformuleringer DHO

Problemformulering

Hvornår blev Danmark et demokrati, og hvordan blev udviklingen skildret i litteraturen?

Opgaveformulering

Redegør for baggrunden for forfatningskampen med fokus på de politiske uenigheder. Foretag en analyse og fortolkning af Henrik Pontoppidans *Den første Gendarm* (1890) med fokus på novellens skildring af provisorietiden. Foretag en sammenlignende kildekritisk analyse af *Det forenede Venstre og Folketinges krav om parlamentarisme* (1873) og *J.B.S Estrup om grundlovsforslag i Rigsrådets Landsting* (1865) med fokus på deres holdninger til parlamentarisme. Vurder årsager og drivkræfter bag den danske demokratisering og hvordan det blev skildret i litteraturen i samtiden.

Problemformulering

Hvilken betydning havde industrialiseringen 1870-1900 for arbejderklassen, og hvordan kom det til udtryk i litteraturen i perioden?

Opgaveformulering

Redegør for arbejderklassens arbejderforhold under industrialiseringen i perioden 1870-1900. Foretag en kildekritisk analyse af Christian Christensens *Barndomserindringer* om fattigdom i 1887 med fokus på beskrivelsen af arbejdsforholdene. Foretag en analyse og fortolkning af uddraget "Læreaar" afsnit XIII af romanen *Pelle erobreren* (1906) af Martin Andersen Nexø. Vurder hvilken betydning industrialiseringen havde for arbejderklassens levevilkår, og hvordan det blev skildret i litteraturen.

Problemformulering

Hvordan er Danmarks fortid blevet fremstillet i litteraturen og med hvilket formål?

Opgaveformulering

Redegør for, hvordan man i litteraturen i 1800-tallet fremstillede udvalgte nedslag i Danmarks historie. Foretag en analyse og fortolkning af et uddrag fra Ingemanns *Valdemar den Store og hans Mænd* (1824). Inddrag i analysen også værkets erindringspolitiske indhold, med fokus på hvordan ord som 'fædreland' og 'konge' bruges i teksten. Diskutér og vurder Ingemanns historiske romaners betydning for udbredelsen af nationalromantiske forestillinger i 1800-tallet i Danmark.

Problemformulering

Hvilken betydning havde debatten om kønsrollerne for dansk litteratur i perioden 1870-1900?

Opgaveformulering

Redegør for kønsrollerne i borgerskabet i perioden 1850-1900 med fokus på Sædelighedsfejden. Foretag en kildekritisk analyse af Elisabeth Grundtvigs foredrag *Nutidens Sædelige Lighedskrav* og Georg Brandes indlæg *Engle* med fokus på de synspunkter der prægede debatten om sædeligheden. Foretag en analyse og fortolkning af Amalie Skrams *Karens Jul* (1885). Vurder hvordan litteraturen skildrede kønsrollerne i perioden.

Problemformulering

Hvordan var levevilkårene på landet og hvordan blev de skildret i dansk litteratur i perioden 1870-1900?

Opgaveformulering

Redegør for levevilkårene på landet i Danmark i perioden 1850-1900. Foretag en analyse og fortolkning af Henrik Pontoppidans novelle *Knokkelmanden* (1887) med fokus på hvordan levevilkårene på landet blev skildret i litteraturen. Foretag en kildekritisk analyse af Jeppe Aakjærs artikel *Et Karlekammer* og Carl Westergaards *Leder i Tyendebladet* med fokus på levevilkårene på landet og tyendes leveforhold og rettigheder. Vurder hvilke årsager der medvirkede til en forbedring af levevilkårene.

Problemformulering

Hvilken betydning fik arbejderklassen og socialismen for Danmark og for dansk litteratur i perioden 1870-1900?

Opgaveformulering

Redegør for baggrunden og Slaget på fælleden i 1872. Foretag en kildekritisk analyse af *Maalet er fuldt* af Louis Pio samt et uddrag af *Det socialdemokratiske arbejderpartis 1888-program* med fokus på de politiske målsætninger. Foretag en analyse og fortolkning af Holger Drachmanns *Engelske Socialister* (1871) med fokus på skildringen af arbejderen.

Vurder hvilken betydning Slaget på Fælleden fik på kort og lang sigt for arbejderbevægelsens politiske kamp i Danmark, og hvordan det afspejler sig i litteraturen.

Bilag 3: Eksempel på retteark til DHO

De formelle kriterier (opgaveteknik): <ul style="list-style-type: none"> - Forside - Indholdsfortegnelse - Problemformulering - Omfang - Litteraturhenvisninger - Citationsteknik - Litteraturliste - Bilagsanvendelse	
Litteraturgrundlag, dets sværhedsgrad og relevans:	
Indhold - Taksonomiske niveauer: Redegørelsesniveau <ul style="list-style-type: none"> - Præcision - Kronologi - Relevans Analyseniveau: <ul style="list-style-type: none"> - Analyse og fortolkning - Brug af kilder/antal/typer - Vurdering af kildernes brugbarhed i forhold til problemstillingen – kildekritik Diskussion/vurderingsniveau: <ul style="list-style-type: none"> - Selvstændig, begrundet og nuanceret stillingtagen i vurderinger af forskellige synspunkter, f.eks. to uenige historikere - Diskussion af forskellige synspunkter/fortolkninger af perioden. - Perspektivering	
Samlet vurdering	

Bilag 4: Eksempel på Elevens ark til mundtlig årsprøve i DHO

DHO - Årsprøve

Den xx skal du til mundtlig årsprøve i din dansk-historieopgave. Det er vigtigt, at du læser dette dokument igennem, så du ved hvad du skal forberede dig på.

Inden du kommer til årsprøven, har vi læst din opgave igennem. Vi har kigget på om det formelle er i orden dvs. fodnoter, litteraturliste m.v. og vi har forberedt nogle spørgsmål på baggrund af det faglige indhold i din opgave fx din kildekritiske analyse eller din fortolkning af en novelle.

Den mundtlige årsprøve falder i to dele:

1. Du indleder de første 3-4 minutter med et kort oplæg på baggrund af et *talepapir* eller en klar *disposition*, som du har udarbejdet særligt til årsprøven. Dit talepapir eller din disposition skal komme ind på konklusionerne på de enkelte dele af din opgaveformulering. Dvs. hvad viste din redegørelse? Hvad fandt du ud af i din analyse og fortolkning? HUSK at du har meget kort tid, så det er vigtigt, at du ikke gentager hele din opgave. Vi har jo læst den ☺
2. Herefter foregår resten af årsprøven som en samtale om forskellige dele af din dansk-historieopgave. Vi kan fx finde på at spørge om:
  - a. Vil du uddybe din fortolkning af teksten?
  - b. Hvad mener du, at de to fag kan bidrage til, når du skal besvare din opgaveformulering?
  - c. Hvorfor har du valgt netop de to kilder til din kildekritiske analyse?

Gode råd (læs: det skal du gøre):

- Lav et talepapir, hvor du har forberedt dit indledende oplæg, men lad være med at læse det op. Lær at formulere dine pointer frit fx på baggrund af nogle stikord eller en disposition.
- Sid ikke med din computer foran dig. Print talepapiret ud på papir.
- HUSK at have din opgave med. Vi vil helt sikkert spørge til konkrete steder i opgaven.
- Det er en årsprøve, hvor formålet er at du skal øve dig, så du kan blive bedre. Derfor: gør dig umage!

Din karakter er en samlet vurdering af din opgave og den mundtlige årsprøve. Vi vurderer det på baggrund af følgende:

- genrebevidsthed dvs. kan du skrive en større opgave og formidle den mundtligt?
- skriftlig fremstilling dvs. kan du skrive klart, korrekt og forståeligt?
- disposition dvs. kan du bygge en opgave op, så læseren kan finde rundt i den?
- argumentation dvs. kan du argumentere for din analyse, diskussion m.v.?
- anvendelse af citater, figurer, illustrationer m.v. dvs. har du lært de formelle krav?

- præsentation dvs. kan du fremlægge dine pointer både skriftligt og mundtligt for en modtager?
- relevante henvisninger, noteapparat og litteraturliste dvs. har du lært de formelle krav?
- relevante faglige mål i de to fag dvs. kan du fx analysere og fortolke i dansk og foretage en kildekritisk analyse i historie?

Når du får din samlede karakter og din opgave retur til den mundtlige årsprøve, giver vi en kort feedback på det formelle i opgaven sammen med et responsark. Din karakter indgår i den første terminskarakter i 2g i dansk og historie.

Bilag 5: Eksempel på feedback og feedforward ark til DHO

Opmærksomhedspunkter:	Feedback	Fremadrettede råd	Elevens egne overvejelser
Indhold			
A. Har du i din konklusion besvaret problemformuleringen?			
B. Er problemformuleringen brugbar for undersøgelsen?			
C. Har du udvalgt og anvendt relevant faglig viden, materiale og metode fra begge fag i din undersøgelse?			
Faglig argumentation:			
A. Er opgaven velargumenteret? Inddrager, analyserer og sammenstiller du dit valgte materiale?			
B. Bevæger du dig både på et redegørende, analyserende og diskuterende niveau?			
C. Argumenterer du med du belæg for dine påstande og dokumenterer du undervejs?			
Formidling:			
A. Er opgaven godt disponeret og med sammenhæng mellem delene?			
B. Skriver du korrekt, klart, præcist og ensartet igennem hele besvarelsen?			
Formalia:			
A. Har du relevante og præcise henvisninger og dokumentation			
B. Har du korrekte og fyldestgørende noter og litteraturliste. Er alle kilder oplyst?			
Proces:			
Hvordan brugte du vejledningen undervejs?			
Hvordan strukturerede du din undersøgelse og din skriveproces?			

Mundtlig fremlæggelse og dialog			
---------------------------------	--	--	--